

Vihreä Lanka

Glamourblondi

MARKUS SOMMERS

TYYLÄ. Kirjailija Laura Gustafsson haluaa pukeutua silmiinpistävästi. ”Epäonnistuin näkymättömyydessä. Tavallaan halusin sittenkin tulla nähdyksi.”

2.12.2011 10.29
ELINA HEINO

Kirjailija Laura Gustafssonin maailmassa ankaralla feministillä on irtoripset ja huumorintajua.

ERÄÄNÄ ILTANA kesän lopulla helsinkiläinen **Laura Gustafsson**, 28, pukeutui paljettiminishortseihin ja pani irtoripset sekä paljon meikkiä. Hän pyöräili Into Kustantamon, kirjaketju Rosebudin ja *Voima*-lehden juhliin Kruununhakaan. Lukittuaan pyörän hän joutui paniikkiin. Näytän aivan huoralta! En voi mennä juhliin näin törkeän näköisenä, hän häpesi.

”Mutta sitten ajattelin, että olen glamourblondi. Minulla on oikeus olla tällainen.”

Suurin piirtein näin ajattelevat muutkin Gustafssonin ikäpolven eli neljännen aallon feministit. Jos nainen haluaa olla samannäköinen kuin glamourblondi **Johanna Tukiainen**, hänen ei pidä rajoittaa itseään. Saa liioitella ja tuoda burleskia arkeen. Ideana on purkaa naisia rajoittavia sääntöjä huumorilla, leikkimällä naisrooleilla. Voi vilautella ja julkaista vaikka vahvasti feministisen romaanin nimeltä *Huorasatu*, kuten Laura Gustafsson teki tänä syksynä.

Syysmyrsky kastelee ikkunoita Eläintarhanlahden kahvila Pirittassa. Pöydällä lepää räikeän oranssi *Huorasatu*. Takakannessa on kirjan slogan: Huuda lujempaa! Laura Gustafsson on myöhässä, kuten glamourblondille sopii. Odotan kohtaavani kovaäänisen pinup-tytön, josta on sukeutumassa ikäpolvensa räväkkä poliittinen ääni.

Tähän en arvannut valmistautua: sateesta astuu kahvilaan arka tyttö, joka ravistelee söpöä punavalkoruudullista sateenvarjoa. Siinä on piirrettyjä Sweet Rabi -jänöhahmoja. Takkinsa hän on koristanut Bambi-rintamerkillä. Gustafssonilla on

varmaan meneillään tyttöleikkipäivä. Tai ehkä hän tekee parodiaa eläinrakkaasta itsestään.

Gustafssonin esikoiskirja ei ole lapsille sopivaa luettavaa. Se on koominen ja väkivaltainen tarina kahden suomalaisen ilotytön ja parin jumalattaren vaiheista Manalassa, Thaimaassa ja oudossa, mutta huvittavalla tavalla tutussa Suomessa.

Huorasatu oli ehdolla Finlandia-palkinnon saajaksi, mutta tämän lehden mennessä painoon ei tiedetty, voittiko se palkinnon vai ei. Joka tapauksessa kirja on esikoiskirjaksi herättänyt paljon huomiota. Siinä on samaa pitelemättömyyttä kuin unissa, joita Gustafsson toisinaan kertoo blogissaan Dramaqueenissa. Unet ja tarinat ovat välillä sen verran roiseja, että kelpaisivat materiaaliksi splatter-elokuviin, mutta Gustafsson ei ole pahan asialla. Hänellä on kaksi suojelukohdetta: eläimet ja naiset, tässä järjestyksessä.

Vegaanista ruokavaliota noudattava Gustafsson tutkii kahvilan ruokalistaa. Rapea munakoisopihvi, herkkutattiohratto, haudutettua punakaalia? Gustafsson on epäluuloinen ja saakin selville, että ohratto on pilattu kermalla. Se vaihdetaan paahdettuihin kasviksiin. Vegaanin on oltava joustava, jos aikoo saada jotain syödäkseen ravintoloissa eri puolilla Suomea, vaikkapa Lappeenrannassa.

”Voi esimerkiksi ottaa vuohenjuustosalaatin ilman vuohenjuustoa.”

Gustafsson on vierailut tänä syksynä Lappeenrannassa, koska hänen kirjoittamansa näytelmä Hevoshullu sai ensi-iltansa kaupunginteatterissa lokakuussa. Se kertoo sukupolvien välisistä arvoristiriidoista. Gustafssonilla on niistä kokemuksia: hänestä tuli jo 10-vuotiaana perheensä ainoa kasvissyöjä. Hän sai pysyvän sätkyn, kun televisiossa näytettiin sian teurastus.

Aloittelevan kasvissyöjän ruokavalio oli yksinkertainen.

”Äiti osti pakastepizzoja, ja minä nypin niistä meetvurstit pois.”

Joulut olivat Gustafssonien perheessä vaikeita. Lauralle joulukinkku on puhdasta pahuutta, ja oli raskasta, kun sen toivat tarjolle rakkaat ihmiset. Perhe kävi toisinaan absurdeja keskusteluja eläinteollisuudesta, esimerkiksi häkkikanojen munista, joita Lauran isä erehtyi ostamaan:

”Miksi ostit näitä?!”

”No, mutta sehän on hyvä, että kanat ovat häkissä. Ne ovat siellä turvassa.”

Gustafsson kumartuu leikkaamaan munakoisopihviään. Pienet pyssyt hänen korvissaan heilahtavat. Laajasta kaula-aukosta vilahtaa siivu lohikäärmetatuointia.

Puhumme tilan ottamisesta, joka on Gustafssonille tärkeä uusi asenne. Se tarkoittaa, ettei yritä olla näkymätön eikä pyytele anteeksi. Hän nostaa esiin tutkimustuloksen, jonka mukaan naiset puhuvat nopeammin kuin miehet, koska odottavat tulewansa keskeytetyksi.

”Se on konkreettista tilan ottamista. Sanoo ja tekee asioita pelkäämättä, että nyt tuhlaan näiden toisten aikaa.”

Gustafsson alkoi kirjoittaa, koska silloin saa puhua suunsa puhtaaksi ilman keskeytyksiä.

Hänelle olikin kasaantunut puhuttavaa, sillä nuorena hän oli äärimmäisen vetäytyvä ihminen. Gustafssonin halussa vaipua näkymättömiin oli kuitenkin särö: hän pukeutui aina silmiinpistävästi.

”Epäonnistuin näkymättömyydessä. Tavallaan halusin sittenkin tulla nähdyksi.”

Nykyinen Laura Gustafsson antaa itsensä olla ristiriitainen. Se on keino purkaa muiden keksimiä sääntöjä ja olla rehellinen tunteilleen. Gustafsson osallistui elokuun Slutwalkille, Lutkamarssille, jossa vaadittiin naisille oikeutta pukeutua seksikkäästi tai ihan miten vain, ilman raiskatuksi tulemisen pelkoa. Lutkamarssin luulisi olevan täydellisesti Gustafssonin juttu, mutta se oli hänestä kiusallinen tilanne.

”Meitä oli siinä tuhansia kävelemässä, mutta minua hävetti. Olimme näyttelyesineitä. Meistä otettiin valokuvia.”

Gustafssonin hidas ja tuumaileva puhe jää melkein jalkoihin, kun illan bändi tekee soundtsekkiiä ravintolan estradilla. Hän ei anna sen häiritä. Gustafsson on päässyt eroon nuoruuden tulpastaan. Hän voitti esiintymiskammon teatterikorkeakoulussa, oikeastaan vahingossa.

Gustafsson opiskeli aluksi kirjallisuutta yliopistossa, mutta halusi oppia itse kirjoittamaan. Neljä vuotta sitten hän pääsi dramaturgijalle Teatterikorkeakouluun. Hänelle oli karmeaa yllätys, että dramaturgitkin joutuvat koulussa esiintymään.

Siedätyshoito tehosi, ja Gustafssonista tuli poliittinen kirjoittaja. Poliittisuus tarkoittaa hänelle sitä, että kirjoittaja ei piilota viestiään.

”Kerron lukijalle, että tämä minä olen ja tältä maailma minusta näyttää.”

Gustafsson ei piilota sitäkään, että hän on puolet elämästään tapellut syömishäiriöiden kanssa. Tuo hämärä aika vaikuttaa esimerkiksi siihen, millaisesta taiteesta hän nyt nauttii. Gustafssonista on tullut hyvin fyysinen, koska hän niin kauan yritti häivyttää ruumistaan.

Nykyisin häntä rasittaa, jos teatteriesityksessä on paljon puhetta ja älyllistämistä. Hän ei halua enää kadota sanojen maailmaan. Kaikki kokemukset ja tunteet koetaan ruumiissa, se pitäisi hänen mielestään vihdoinkin myöntää.

”Länsimainen filosofia on paskonut asiat tosi pahasti. Valtatraditio on sitä, että mieli erotetaan ruumiista ja nostetaan korkealle, vaikka oikeasti minä olen ruumiini.”

Gustafsson kävi kaksi vuotta terapiassa. Se ei vapauttanut häntä masennuksesta, mutta ”maadoitti” hänet takaisin itseensä, ruumiiseensa. Siinä auttoivat myös lääkkeet, Huorasadun kirjoittaminen ja onnellinen avoliitto.

”Mieheni kanssa minulle tuli ensimmäistä kertaa elämässä vahva tunne, että olen läsnä tässä tilanteessa.”

Gustafsson ja hänen puolisonsa, ohjaaja **Sakari Hokkanen** tapasivat teatterikorkeakoulussa. Puoliso on ohjannut muutamia Lauran tekstejä, muun muassa *Hevoshullun*. Yhteistyötä on tarkoitus syventää ensi kesänä. He menevät naimisiin. Paha vain, että Laura kammoaa hääjuhliä. Häissä ja ”niissä iänikuisissa urheiluseurantaloissa” on hänen mielestään jotain synkkää, kaavamaisista ja vaivaannuttavaa. Tunkkaista.

”En minä juhli sillä lailla, että kutsun ihmiset kello kolmeksi syömään.”

Jotenkin omalta tuntuvalta tavalla häät pitäisi viettää, mutta miten, Laura tuskailee. Hän ottaa vahtimestarilta Sweet Rabi -sateenvarjonsa ja lähtee kiiltosukkahousuissaan tarpomaan sateeseen, ruokkimaan kahta virolaista löytökissaansa.

”Ai vitsi toi mun kirja on hyvä! Tajusin, ettei mun enää ikinä tarvi etsiä mokkapalojen ohjetta muualta”, Laura kirjoittaa myöhemmin Facebookissa.

Ehkä mokkapaloissa on ratkaisu Lauran hääkriisiin. Huorasadussakin toinen prostituoiduista, Milla, leipoi niitä lohturuuaksi selluliitista kärsivälle rakkauden jumalattarelle Afroditelle, jonka rakastaja oli ruvennut homoksi.

LAURA GUSTAFSSON

- Kirjailija, käsikirjoittaja, teatterikorkeakoulun opiskelija. Opiskellut myös kirjallisuutta Helsingin yliopistossa, vegaani, feministi.
- Syntynyt 1983 Mäntsälässä.
- Esikoiskirja *Huorasatu* julkaistiin syyskuussa. Näytelmä *Hevoshullu* sai ensi-illan Lappeenrannan kaupunginteatterissa lokakuussa.
- Asuu Helsingin Laajasalossa, mahdollisimman lähellä merta.
- Perheseen kuuluvat ohjaaja **Sakari Hokkanen** ja löytökissat, Muidugi ja Väike, joille hän surukseen joutuu syöttämään lihaa. ”Mutta kissoille lihansyönti ei ole moraalinen valinta kuten ihmisille.”
- Kirjallisia esikuvia ovat sarjakuvapiirtäjä **Kati Kovács**, **Vladimir Majakovski**, **Margaret Atwood** ja **Salman Rushdie**.

Tweet 0

Suosittelen 11

Vihreä Lanka Oy, Fredrikinkatu 33 A, 00120 Helsinki, puh. (09) 5860 4123, toimitus[at]vihrealanka.fi. Vs. päätoimittaja Hanna Eriksson. Rekisteriseloste.